

Αγριο ξύπνημα για την Ευρώπη

ΜΕΓΑΛΗ ΕΙΚΟΝΑ

ΤΗΣ ΙΝΩΣ ΑΦΕΝΤΟΥΛΗ

Το πρωινό της 24ης Φεβρουαρίου 2022 το ξύπνημα ήταν άγριο στις Βρυξέλλες. Στην έδρα του NATO η είδηση έπεσε σαν βόμβα: ρωσική εισβολή στην Ουκρανία. Παρά τις αμερικανικές προειδοποιήσεις τους προηγούμενους μήνες για μετακινήσεις στρατευμάτων, οι ευρωπαίοι σύμμαχοι πίστευαν πως η Μόσχα μπλόφαρε για μια ακόμη φορά. Αλλωστε, στην επίσημη μεγάλη ρωσική στρατιωτική άσκηση Zapad (Δύση), το σενάριο ήταν πάντα η σύγκρουση με το NATO. Μόνο που στην περίπτωση της Ουκρανίας το NATO δεν μπορούσε να αντιδράσει καθώς η χώρα δεν ήταν μέλος του. Ξεκίνησε αμέσως μια φρενήρης διπλωματική δραστηριότητα και φυσικά στρατιωτική προετοιμασία προληπτικά για το ενδεχόμενο επίθεσης σε χώρα-μέλος.

Η ρωσική προέλαση, το θυμόμαστε όλοι, ήταν τις πρώτες εκείνες μέρες, ντροπιαστική για τον «μύθο» της ρωσικής στρατιωτικής δύναμης. Συστοιχίες τανκς να διανύουν μόνο λίγα μέτρα κάθε μέρα στο ουκρανικό έδαφος. Ωστόσο, τέσσερα χρόνια μετά οι ρωσικές δυνάμεις βρίσκονται εκεί παρότι δεν έχουν επιτύχει μείζονες στόχους όπως θα ήταν για παράδειγμα η κατάληψη του Κιέβου και η ανατροπή του Ζελένσκι. Έχουν χάσει 325.000 στρατιώτες και ελέγχουν περίπου 20% της ουκρανικής επικράτειας. Το χειρότερο, δεν πρόκειται να φύγουν. Και το ακόμη χειρότερο, ο πόλεμος στην Ουκρανία μπορεί να λήξει αλλά όχι η ρωσική απειλή για την Ευρώπη. Αυτή είναι η σοβαρότερη συνέπεια και πιθανότατα εξαρχής ο στρατηγικός στόχος του Πούτιν. Η Ρωσία παρά τις απώλειες και τη διεθνή απομόνωση που δεν υπολογίζει αφού δεν επηρεάζει τις σχέσεις της με χώρες όπως η Κίνα και τα άλλα μέλη των BRICS, κατάφερε χωρίς να κάθεται στο ίδιο τραπέζι μαζί τους να υπαγορεύει τους όρους ασφάλειας σε όλες τις χώρες της ΕΕ και του NATO.

Αυτή είναι μια εξέλιξη που θα επηρεάσει τον τρόπο ζωής μας τα επόμενα χρόνια, άγνωστο πόσα, χωρίς να υπάρχει η βεβαιότητα ότι δεν θα μετατραπεί σε ανοιχτή σύγκρουση με τη Ρωσία. Ζούμε ήδη μια άλλη πραγματικότητα στην Ευρώπη που επανεξοπλίζεται με ρυθμούς πρωτόγνωρους βάζοντας σε δεύτερη μοίρα πολιτικές που θα μπορούσαν να βελτιώσουν το επίπεδο ζωής των πολιτών της και να ανακόψουν την άνοδο του ακροδεξιού λαϊκισμού. Και το οξύμωρο είναι πως αν επικρατήσουν αυτές οι δυνάμεις σε χώρες όπως η Γαλλία και η Γερμανία, η Ρωσία θα έχει κερδίσει και τον ιδεολογικό πόλεμο στην Ευρώπη.

Ακόμη και αν αυτό το πολύ απαισιόδοξο σενάριο δεν επιβεβαιωθεί, οι ευρωπαϊκές χώρες, ειδικά όσες βρίσκονται κοντά στη Ρωσία, δεν μπορούν να εφησυχάσουν. Ο πόλεμος μαζί της που έχουν προβλέψει πρόσωπα που δεν δικαιούνται να μιλούν ανεύθυνα, όπως ο γερμανός υπουργός Αμυνας και ο γενικός γραμματέας του NATO, μπορεί να είναι καθολικός αλλά μπορεί να είναι και πόλεμος φθοράς. Μπορεί να ξεκινήσει από «ασήμαντα» επεισόδια στις χώρες της Βαλτικής. Μπορεί να είναι υβριδικός με πλήγματα σε κρίσιμες υποδομές, δίκτυα, εκστρατείες παραπληροφόρησης. Αυτά όλα οδηγούν την Ευρώπη σε μια προπολεμική κατάσταση εγρήγορσης που θέτει άλλες προτεραιότητες στην πολιτική ατζέντα. Θα ήταν πολύ πιο εύκολο να τις αντιμετωπίσει αν είχε δική της πυρηνική ομπρέλα και σύμπνοια με τις ΗΠΑ αλλά και τα δύο είναι ζητούμενα. Κέρδισε λοιπόν η Ρωσία τον πόλεμο; Κατά μία έννοια, ναι. Επανάληψε ως ρυθμιστικός παράγων στην ήπειρο που την απέβαλε τη δεκαετία του '90 όταν διαλύθηκε η Σοβιετική Ένωση.

Η Ινώ Αφεντούλη είναι επικεφαλής του Παρατηρητηρίου Γεωπολιτικής και Διπλωματίας, [ΕΙΑΜΕΤ](#)